

УДК 341.222

О.В. МЯКОТА

завідуюча лабораторією кафедри міжнародного права
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ЛІНІЇ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ МІЖ УКРАЇНОЮ І РЕСПУБЛІКОЮ МОЛДОВА

Анотація. У статті досліджуються основні двосторонні міжнародні договори про державний кордон між Україною і Республікою Молдова, у першу чергу, Договір про державний кордон від 18 серпня 1999 р. Обґрунтовується, що лінія українсько-молдовського державного кордону в цілому повторює лінію кордону між Українською РСР і Молдавською РСР, визначену Указом Президії Верховної Ради СРСР від 4 листопада 1940 р.

Разом з тим констатується, що сучасна лінія українсько-молдовського державного кордону відрізняється від лінії кордону 1940 р. в районі населених пунктів Паланка і Джурджулешть (Джурджулешть) Республіки Молдова. Частина земельної ділянки автомобільної дороги Одеса — Рені в районі населеного пункту Паланка була передана у власність Україні на підставі Додаткового протоколу від 18 серпня 1999 р. Що стосується фактичної передачі Республіці Молдова частини української території в районі населеного пункту Джурджулешть (Джурджулешть), то така передача здійснена за відсутності відповідного двостороннього міжнародного договору між Україною і Республікою Молдова щодо цієї передачі.

Визначаються особливості демаркації українсько-молдовського державного кордону на підставі Положення про демаркацію державного кордону між Україною і Республікою Молдова від 29 січня 2003 р.

Розкриваються особливості міжнародно-правового регулювання точок стику державних кордонів України, Республіки Молдова і Румунії: на півночі (прикордонний знак «Прут») і на півдні (прикордонний знак «Дунай»).

Ключові слова: державний кордон, українсько-молдовський кордон, делімітація, демаркація, точка стику (потрійний стик).

Постановка проблеми. Стаття 2 Конституції України [1, ст. 2] визначає, що суверенітет України поширюється на всю її територію; при цьому територія України в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою. Отже, ключовим моментом для встановлення меж поширення державного суверенітету України (власне як і всіх інших країн) є визначення державних кордонів, включаючи їх делімітацію, демаркацію і встановлення точок стику із суміжними країнами. У цьому

зв'язку значний теоретичний і прикладний інтерес викликають питання міжнародно-правового регулювання спільного державного кордону між Україною і Республікою Молдова, оскільки лінія українсько-молдовського кордону зазнавала певних змін, а демаркація українсько-молдовського кордону наразі ще не завершена.

Аналіз останніх досліджень. Територіальні питання (у тому числі питання державних кордонів) розглядали у своїх працях такі вітчиз-

няні вчені, як: М.О. Баймуратов, О.І. Белова, М.В. Блажиевська, О.В. Богдан, М.В. Буроменський, О.В. Буткевич, І.В. Дмитриченко, А.І. Дмитрієв, Ю.А. Дмитрієва, А.П. Єфименко, О.В. Задорожній, М.З. Кулик, А.Б. Мостиський, В.М. Репецький, В.М. Стешенко, Л.Д. Тимченко, Т.С. Цимбрівський, О.М. Шемякін, Ю.В. Щокін та ін., а також іноземні автори: Ю.Г. Барсегов, Л.І. Волова, І.П. Бліщенко, В.О. Карташкін, Б.М. Кліменко, О.Л. Манілов, Ч.А. Мусабекова, М.В. Остроухов, А.А. Порк, М.О. Ушаков, S. Anaya, H. Beran, M. Bassioni, Y. Blum, S. Chandra, J. Crawford, G. Groll, H. Kelsen, H. Weber та ін.

Разом з тим наразі можна констатувати фактичну відсутність публікацій українських вчених щодо низки вкрай важливих, проте, на жаль, неврегульованих до цього часу питань спільного державного кордону із сусідніми з Україною країнами (у першу чергу, з країнами, що утворилися на теренах колишнього СРСР).

Виходячи з викладеного, а також беручи до уваги обсяг стандартної наукової статті, автор ставить за **мету** дослідити особливості визначення лінії державного кордону України з однією із сусідніх країн — Республікою Молдова.

Основні завдання статті полягають у такому:

— встановити і дати загальну правову характеристику основних двосторонніх міжнародних договорів між Україною і Республікою Молдова про державний кордон;

— визначити особливості делімітації українсько-молдовського державного кордону;

— визначити особливості демаркації українсько-молдовського державного кордону;

— розкрити особливості міжнародно-правового регулювання точок стику державних кордонів України, Республіки Молдова і Румунії.

Виклад основного матеріалу. Кордон між Україною і Республікою Молдова проходить по периметру Чернівецької, Вінницької та Одеської областей і має загальну протяжність 1222 км (у т.ч. протяжність річкового кордону складає 267 км) [2]. Із 1222 км спільного українсько-молдовського кордону майже третину (452 км) складає протяжність державного кордону України з Придністров'ям [2]. У цьому зв'язку доречно зауважити, що Україна не визнає самопроголошену Придністровську Молдавську Республіку, натомість Україна визнає як суб'єкта міжнародного публічного права Республіку Молдову з усіма відповідними міжнародно-правовими наслідками такого визнання.

Зокрема у статті 1 Договору про добросусідство, дружбу і співробітництво між Україною та Республікою Молдова від 23 жовтня 1992 р. Високі Договірні Сторони домовилися розвивати свої добросусідські та партнерські відносини як дружні держави, і послідовно дотримуватися низки принципів міжнародного публічного права, зокрема принципів непорушності кордонів і територіальної цілісності [3, ст. 1]. Зазначений Договір згідно зі статтею 26 [3, ст. 26] набув чинності 5 січня 1997 р. [4].

З міжнародно-правової точки зору цікавим є те, що ще до дати набрання чинності (5 січня 1997 р.) Договору про добросусідство, дружбу і співробітництво між Україною та Республікою Молдова 1992 р. [3], Україна і Республіка Молдова, керуючись положеннями цього Договору [3], уклали Угоду між Урядами України та Республіки Молдова від 20 березня 1993 р. [5].

Згідно зі статтею 3 зазначена Угода набула чинності з моменту її підписання, тобто з 20 березня 1993 р. [5, ст. 3]. В Угоді 1993 р. Сторони домовились приступити до розгляду питань прикордонних взаємин з метою вироблення пропозицій про статус і режим українсько-молдовського кордону [5, ст. 1].

З метою виконання зобов'язань, що випливають з Угоди 1993 р. [5], Україна і Республіка Молдова 4 листопада 1994 р. підписали Угоду про співробітництво з прикордонних питань [6], що набула чинності 1 березня 1995 р. У статті 2 Угоди про співробітництво з прикордонних питань від 4 листопада 1994 р. Сторони «погодилися до укладення Договору про державний кордон вважати кордоном між Україною і Республікою Молдова кордон, який існував між Українською РСР і Молдавською РСР на день проголошення незалежності України і Республіки Молдова» [6, ст. 2].

Державна незалежність України була проголошена 24 серпня 1991 р. [7], державна незалежність Республіки Молдова — 27 серпня 1991 р. [8].

Кордон, який існував між Українською РСР і Молдавською РСР на день проголошення незалежності України (24 серпня 1991 р.) і Республіки Молдова (27 серпня 1991 р.), був визначений в Указі Президії Верховної Ради СРСР «Об установлении границы между Украинской Советской Социалистической Республикой и Молдавской Советской Социалистической Республикой» від 4 листопада 1940 р. [9, с. 31-33]. Доречно зауважити, що встановлення кордону між Українською РСР і Молдавською РСР стало

наслідком утворення Молдавської РСР на підставі відповідного Закону СРСР від 2 серпня 1940 р. До цього юридичного факту у складі Української РСР (з 12 жовтня 1924 р.) існувала Молдавська Автономна Радянська Соціалістична Республіка¹ [10].

Договір між Україною і Республікою Молдова про державний кордон був підписаний 18 серпня 1999 р. [11]. Одночасно з Договором про державний кордон [11] Україною і Республікою Молдова було підписано Додатковий протокол щодо передачі у власність Україні ділянки автомобільної дороги Одеса — Рені в районі населеного пункту Паланка² Республіки Молдова, а також земельної ділянки, по якій вона проходить, і режиму їх експлуатації [12].

Оскільки Додатковий протокол [12] є невід'ємною частиною Договору про державний кордон від 18 серпня 1999 р. [11, ст. 10], то обидва документи були одночасно ратифіковані Законом України від 6 квітня 2000 р. № 1633-III [13]. Парламент Республіки Молдова ратифікував Договір про державний кордон від 18 серпня 1999 р. [11] на підставі Закону Республіки Молдова від 12 липня 2001 р. № 348-XV [14].

Договір про державний кордон від 18 серпня 1999 р. [11] і Додатковий протокол до нього [12] набули чинності 18 листопада 2001 р. (на 30-ий день з дати обміну ратифікаційними грамотами) [11, ст. 12].

Згодом Конституційний Суд Республіки Молдова у своєму Рішенні від 24 вересня 2002 р. № 5 [15] підтвердив правомірність передачі у власність Україні ділянки автомобільної дороги

¹ Початкова назва МАРСР — Автономна Молдавська Радянська Соціалістична Республіка — *прим. автора.*

² Молд. Palanca — село у Штефан-Водському районі Республіки Молдова — *прим. автора.*

Одеса — Рені в районі населеного пункту Паланка Республіки Молдова.

Згідно зі статтею 1 Договору про державний кордон від 18 серпня 1999 р. [11, ст. 1] державний кордон між Україною і Республікою Молдова було встановлено відповідно до документів делімітації, які є невід'ємною частиною цього Договору:

а) Протоколу-опису проходження лінії державного кордону між Україною і Республікою Молдова і

б) Альбому топографічних карт державного кордону між Україною і Республікою Молдова.

Протокол-опис проходження лінії державного кордону між Україною і Республікою Молдова був виконаний на основі карт Альбому топографічних карт державного кордону між Україною і Республікою Молдова, складених в результаті делімітації українсько-молдовського кордону, проведеної у 1995-1999 рр. [16, с. 34].

Згідно з пунктом 1.1. статті 1 Додаткового протоколу від 18 серпня 1999 р. Республіка Молдова передала у власність (володіння, користування і розпорядження) Україні ділянку автомобільної дороги Одеса — Рені в районі населеного пункту Паланка Республіки Молдова, а також земельну ділянку, по якій вона проходить [12, ст. 1]. Передана Україні земельна ділянка має такі характеристики: довжина ділянки складає 7,77 км; середня ширина — 23,0 м; площа — 18,0 га (пункт 1.4. статті 1 Додаткового протоколу від 18 серпня 1999 р.) [12, ст. 1]. Правовий статус переданої ділянки полягає у тому, що зазначена ділянка є власністю України на території Республіки Молдова (пункт 1.2. статті 1

Додаткового протоколу від 18 серпня 1999 р.) [12, ст. 1].

По суті можна констатувати, що стаття 1 Додаткового протоколу від 18 серпня 1999 р. [12, ст. 1] *зміннила* зміст абзацу 19 Указу Президії Верховної Ради СРСР «Об установлении границы между Украинской Советской Социалистической Республикой и Молдавской Советской Социалистической Республикой» від 4 листопада 1940 р. [9, с. 31-33]. З точки зору матеріальних (державних) інтересів Україна отримала ще одне сухопутне з'єднання двох частин Одеської області (окрім з'єднання у Затоці¹).

За повідомленням Українського незалежного агентства новин (УНІАН), у лютому 2002 р. міністр транспорту Республіки Молдова Анатолій Купцов вручив міністру транспорту України Валерію Пустовойтенку Акт про передачу у власність України ділянки автомобільної дороги Одеса — Рені в районі населеного пункту Паланка, а 30 червня 2011 р. у м. Кишиневі було підписано Акт визначення та закріплення на місцевості меж ділянки автомобільної дороги Одеса — Рені в районі населеного пункту Паланка [17].

Зауважимо, що стаття 10 Договору між Україною і Республікою Молдова про державний кордон від 18 серпня 1999 р. [11, ст. 10] і стаття 1 Додаткового протоколу до зазначеного Договору [12, ст. 1] врегулювали передачу від Республіки Молдова у власність Україні *лише* ділянки автомобільної дороги Одеса — Рені в районі населеного пункту Паланка.

Разом з тим об'єктивні обставини свідчать про *додаткові* зміни лінії

¹ Затока — селище міського типу у Білгород-Дністровському районі Одеської області; розташоване на Будакській косі між Дністровським лиманом (на північному заході) і Чорним морем (на південному сході) — *прим. автора*.

державного кордону між Україною і Республікою Молдова за відсутності належних правових підстав. Так, згідно з абзацом 29 Указу Президії Верховної Ради СРСР «Об установлении границы между Украинской Советской Социалистической Республикой и Молдавской Советской Социалистической Республикой» від 4 листопада 1940 р. [9, с. 31-33] українсько-молдовський кордон проходив таким чином, що населений пункт Джурджулешти¹ залишався у складі Молдавської РСР. Кордон доходив до річки Прут, але при цьому Молдавська РСР не мала виходу до річки Прут і, як наслідок, не мала виходу до Чорного моря.

Проте реальні факти свідчать про те, що протягом 1997-2009 рр. Республіка Молдова збудувала на лівому (українському) березі річки Дунай на позначці 72,2 милі транспортно-енергетичний комплекс «Джурджулешть» (при цьому ширина берега, на якому побудовано комплекс, складає приблизно 400 метрів) [18; 19; 20; 21].

При цьому виникає слушне питання про *відсутність* відповідного (тобто аналогічного до Додаткового протоколу від 18 серпня 1999 р. [12] про передачу земельної ділянки в районі населеного пункту Паланка) двостороннього міжнародного договору між Україною та Республікою Молдова про передачу останній частини української території в районі населеного пункту Джурджулешть (Джурджулешть²).

Питання демаркації українсько-молдовського кордону врегульовані Положенням про демаркацію державного кордону між Україною і Республікою Молдова від 29 січня 2003 р. [24]. Положення про демаркацію було

ратифіковано Законом України від 10 грудня 2003 р. № 1372-IV [25]. У свою чергу Республіка Молдова затвердила Положення про демаркацію на підставі відповідної Постанови Уряду Республіки Молдова від 21 березня 2003 р. № 341 [26].

Положення про демаркацію визначає зміст, основні принципи і порядок проведення демаркаційних робіт на державному кордоні між Україною і Республікою Молдова, а також склад і завдання Спільної українсько-молдовської демаркаційної комісії. Згідно зі статтею 15 Положення про демаркацію набуло чинності з 12 січня 2004 р. [24, ст. 15] і має діяти до набуття чинності Договором між Україною і Республікою Молдова про режим державного кордону, який на момент підготовки нашої статті до опублікування (10 травня 2015 р.) ще не укладено.

За даними прес-служби Місії Європейського Союзу з прикордонної допомоги Республіці Молдова та Україні, станом на жовтень 2014 р. залишилось демаркувати 3,1 км спільного українсько-молдовського кордону (2,8 км із яких є частиною центрального сегменту кордону) [27].

Міжнародно-правове регулювання точок стику державних кордонів України, Республіки Молдова і Румунії виглядає таким чином. Згідно зі статтею 4 Договору про державний кордон від 18 серпня 1999 р. [11, ст. 4] стики державних кордонів України, Республіки Молдова і Румунії мають визначитися окремою тресторонньою угодою. За основу відповідної трьохсторонньої угоди про точки стику взято український проект відповідного документу.

¹ Молд. Giurgiulești — село в Кагульському районі Республіки Молдова — *прим. автора*.

² В українських документах застосовується як написання «Джурджулешть» [22, ст. 9], так і написання «Джурджулешты» [23] — *прим. автора*.

Сторони розпочали постатейне обговорення проекту зазначеної угоди і визначили, що точки стику державних кордонів України, Республіки Молдова і Румунії будуть іменуватися: прикордонний знак «Прут» (на півночі) і прикордонний знак «Дунай» (на півдні) [28; 29]. За офіційною класифікацією потрібних точок стику Організації Об'єднаних Націй, прикордонний знак «Прут» має найменування «163 mdrouan¹» [30], а прикордонний знак «Дунай» — «164 mdrouas²» [30].

Підводячи підсумки нашого дослідження, можна зробити такі основні висновки:

1. Лінія державного кордону між Україною і Республікою Молдова визначається низкою двосторонніх міжнародних договорів, ключовим з яких є Договір про державний кордон від 18 серпня 1999 р.

2. Лінія українсько-молдовського державного кордону в цілому повторює лінію кордону між Українською РСР і Молдавською РСР, як вона була визначена Указом Президії Верховної Ради СРСР «Об установлении границы между Украинской Советской Социалистической Республикой и Молдавской Советской Социалистической Республикой» від 4 листопада 1940 р.

3. Основні відмінності сучасної лінії українсько-молдовського державного кордону від лінії кордону 1940 р. стосуються ділянок кордону в районі населених пунктів Паланка і Джурджулешть (Джурджулешть) Республіки Молдова. Частина земельної ділянки автомобільної дороги Одеса — Рені в районі населеного пункту Паланка була передана у власність Україні на

підставі Додаткового протоколу до Договору про державний кордон від 18 серпня 1999 р. Разом з тим фактична передача Республіці Молдова частини української території в районі населеного пункту Джурджулешть здійснена за відсутності відповідного двостороннього міжнародного договору між Україною і Республікою Молдова щодо цієї передачі.

4. Особливості демаркації українсько-молдовського державного кордону визначаються на підставі Положення про демаркацію державного кордону між Україною і Республікою Молдова від 29 січня 2003 р. Положення про демаркацію визначає зміст, основні принципи і порядок проведення демаркаційних робіт на державному кордоні між Україною і Республікою Молдова, а також склад і завдання Спільної українсько-молдовської демаркаційної комісії. Демаркація українсько-молдовського державного кордону наразі практично завершується, оскільки станом на жовтень 2014 р. залишилось демаркувати 3,1 км спільного кордону.

5. Міжнародно-правове регулювання точок стику державних кордонів України, Республіки Молдова і Румунії наразі перебуває на стадії переговорів. За основу відповідної трьохсторонньої угоди про точки стику взято український проект відповідного документу. Сторони розпочали постатейне обговорення проекту зазначеної угоди і визначили, що точки стику державних кордонів України, Республіки Молдова і Румунії будуть іменуватися прикордонний знак «Прут» (на півночі) і прикордонний знак «Дунай» (на півдні).

¹ За черговістю літер в англійській абетці: літери «md» означають Республіку Молдова, «го» — Румунію, «иа» — Україну, а літера «п» означає «північ» — *прим. автора*.

² За черговістю літер в англійській абетці: літери «md» означають Республіку Молдова, «го» — Румунію, «иа» — Україну, а літера «s» означає «південь» — *прим. автора*.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямку, на нашу думку, полягають у необхідності дослідження особливостей міжнародно-правового регулювання державного кордону між Україною і країнами — членами Європейського Союзу (Республікою Польща, Словацькою Республікою, Угорською Республікою і Румунією).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України [Електронний ресурс] : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. — Режим доступу до ресурсу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Державний кордон України [Електронний ресурс] : Інформаційно-довідковий сайт «Україна». — Режим доступу до ресурсу : http://proukraine.net.ua/?page_id=243
3. Договір про добросусідство, дружбу і співробітництво між Україною та Республікою Молдова [Електронний ресурс] : Здійснено в м. Кишиневі 23 жовтня 1992 р. — Режим доступу до ресурсу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/498_161
4. Протокол про обмін ратифікаційними грамотами про ратифікацію Договору про добросусідство, дружбу і співробітництво між Україною і Республікою Молдова [Електронний ресурс] : Вчинено в м. Одесі 5 січня 1997 р. — Режим доступу до ресурсу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/498_041
5. Угода між Урядом України і Урядом Республіки Молдова [Електронний ресурс] : Складено в м. Кишиневі 20 березня 1993 р. — Режим доступу до ресурсу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/498_038
6. Угода між Урядом України і Урядом Республіки Молдова про співробітництво з прикордонних питань [Електронний ресурс] : Укладено в м. Києві 4 листопада 1994 р. — Режим доступу до ресурсу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/498_113
7. Про проголошення незалежності України [Електронний ресурс] : Постанова Верховної Ради Української РСР від 24 серпня 1991 р. № 1427-XII. — Режим доступу до ресурсу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1427-12>
8. О Декларации о независимости Республики Молдова [Електронний ресурс] : Закон Парламента Республики Молдова от 27 августа 1991 г. № 691-XII. — Режим доступу до ресурсу : <http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=313228&lang=2>
9. Об установлении границы между Украинской Советской Социалистической Республикой и Молдавской Советской Социалистической Республикой [Текст] : Указ Президиума Верховного Совета СССР от 4 ноября 1940 г. // Сборник законов СССР и указов Президиума Верховного Совета СССР. 1938 г. — июль 1956 г. / под ред. к.ю.н. Мандельштам Ю.И. — М.: Гос. изд.-во юрид. лит., 1956. — С. 31-33.
10. История образования и развития Молдавской АССР в 1924-1940 гг. [Електронний ресурс]. — Режим доступу до ресурсу : <http://www.bessarabia.ru/am.htm>
11. Договір між Україною і Республікою Молдова про державний кордон [Електронний ресурс] : Вчинено у м. Києві 18 серпня 1999 р. — Режим доступу до ресурсу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/498_046
12. Додатковий протокол до Договору між Україною і Республікою Молдова про державний кордон щодо передачі у власність Україні ділянки автомобільної дороги Одеса — Рені в районі населеного пункту Паланка Республіки Молдова, а також земельної ділянки, по якій вона проходить, і режиму їх експлуатації [Електронний ресурс] : Вчинено у м. Києві 18 серпня 1999 р. — Режим доступу до ресурсу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/498_047
13. Про ратифікацію Договору між Україною і Республікою Молдова про державний кордон та Додаткового протоколу до Договору між Україною і Республікою Молдова про державний кордон щодо передачі у власність Україні ділянки автомобільної дороги Одеса — Рені в районі населеного пункту Паланка Республіки Молдова, а також земельної ділянки, по якій вона проходить, і режиму їх експлуатації [Електронний ресурс] : Закон України від 6 квітня 2000 р. № 1633-III. — Режим доступу до ресурсу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1633-14>
14. О ратификации Договора между Республикой Молдова и Украиной о государственной границе [Електронний ресурс] : Закон Парламента Республики Молдова от 12 июля

2001 г. № 348-XV. — Режим доступу до ресурсу : <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=2&id=313127>

15. О прекращении производства по делу о контроле конституционности некоторых положений Договора между Республикой Молдова и Украиной о государственной границе и Дополнительного протокола к Договору, подписанных в Киеве 18 августа 1999 года [Электронный ресурс] : Решение Конституционного Суда Республики Молдова от 24 сентября 2002 г. № 5. — Режим доступу до ресурсу : <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=2&id=286368>

16. Сосса Р.І. Топографічне картографування території України (1920-2002 рр.): бібліогр. покажч. / Р.І. Сосса. — К.: ДНВП «Картографія», 2003. — 128 с. — (Серія «Українська картографія : історія, стан, перспективи»). — ISBN 966-631-337-5.

17. Сергій Пирожков, посол України в Молдові: «Після 20 років «рухаємося разом до ЄС» [Електронний ресурс] : Інтерв'ю Надзвичайного й Повноважного Посла України в Республіці Молдова С.І. Пирожкова газеті «Адеверул»¹ (25 липня 2011 р.). — Режим доступу до ресурсу : <http://mfa.gov.ua/ua/press-center/interviews-and-articles/51-sergij-pirozhkov-posol-ukrajini-v-moldovipislya-20-rokiv-ruhajemosya-razom-do-jes>

18. Молдавский порт Джурджулешты: вопросов больше, чем ответов [Електронний ресурс] : Повідомлення інформаційного порталу «Курьер» від 14 січня 2007 р. — Режим доступу до ресурсу : <http://izmail.es/article/6914/>

19. В обмен на землю в Джурджулештах Молдова отдаст Украине участок дороги в Паланке? [Електронний ресурс] : Повідомлення інтернет-газети «Комсомольская правда (Молдова)» від 14 листопада 2009 р. — Режим доступу до ресурсу : <http://www.kp.md/daily/24394.5/572332/>

20. Потылико А. «Веселая» история с молдавской акваторией [Електронний ресурс] : Повідомлення інтернет-видання «Моряк Украины» від 26 листопада 2009 р. — Режим доступу до ресурсу : <http://moryakukrainy.livejournal.com/21777.html>

21. Эксперт: Молдова передаст Украине землю под трассой Одесса — Рени в течение полугода [Електронний ресурс] : Повідомлення Інформаційного агентства «Українські Новини» від 19 жовтня 2010 р. — Режим доступу до ресурсу : <http://ukranews.com/news/29365.---.ru>

22. Протокол між Міністерством внутрішніх справ України, Державним комітетом у справах охорони державного кордону України і Міністерством внутрішніх справ Республіки Молдова, Департаментом прикордонних військ Республіки Молдова про приймання і передачу осіб через українсько-молдовський державний кордон [Електронний ресурс] : Здійснено в м. Києві 07 жовтня 2003 р. — Режим доступу до ресурсу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/498_066

23. Протокол між Адміністрацією Державної прикордонної служби України, Державною митною службою України і Департаментом прикордонних військ Республіки Молдова, Митним Департаментом Республіки Молдова про організацію спільного контролю в міжнародному пункті пропуску для автомобільного сполучення «Рені — Джурджулешть» [Електронний ресурс] : Вчинено у м. Кишиневі 12 січня 2004 р. — Режим доступу до ресурсу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/498_131

24. Положення про демаркацію державного кордону між Україною і Республікою Молдова [Електронний ресурс] : Вчинено в м. Крива 29 січня 2003 р. — Режим доступу до ресурсу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/498_053

25. Про ратифікацію Положення про демаркацію державного кордону між Україною і Республікою Молдова [Електронний ресурс] : Закон України від 10 грудня 2003 р. № 1372-IV. — Режим доступу до ресурсу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1372-15>

26. Об утверждении Положения о демаркации государственной границы между Республикой Молдова и Украиной [Електронний ресурс] : Постановление Правительства Республіки Молдова от 21 марта 2003 г. № 341. — Режим доступу до ресурсу : <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=2&id=301214>

27. Украине и Молдове осталось демаркировать 3,1 км границы [Електронний ресурс] : Повідомлення прес-служби Місії Європейського Союзу з прикордонної допомоги Республіці

¹ «Adevărul» (молд. «Правда») — щоденна молдавська газета, заснована у 2010 р. — *прим. автора.*

Молдова та Україні від 9 жовтня 2014 р. — Режим доступу до ресурсу : <http://www.rbc.ua/rus/news/society/ukraine-i-moldove-ostalos-demarkirovat-3-1-km-granitsy-09102014180300>

28. Тресторонні українсько-молдовсько-румунські переговори [Електронний ресурс] : Повідомлення Науково-дослідного інституту геодезії і картографії України від 13 лютого 2013 р. — Режим доступу до ресурсу : http://gki.com.ua/ua/tristoronni_ukrainisko_moldovsko_rumunski_talk_over

29. Відбувся третій раунд переговорів щодо точок стику державних кордонів України, Молдови і Румунії [Електронний ресурс] : Повідомлення прес-служби Державного агентства земельних ресурсів України від 24 травня 2013 р. — Режим доступу до ресурсу : http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246365895&cat_id=244277212

30. Illustrated revision in progress of the annotated list of all the major trijunctions in the world both fully recognized & merely probable [Електронний ресурс] : Tricountry. The revised ISO coded official United Nations tripoint registry & Yearbook. Saturday, August 15, 2009. — Режим доступу до ресурсу : <http://tricountrypointers.blogspot.com/2009/08/illustrated-revision-in-progress-of.html>

Мякота О.В.

Особенности определения линии государственной границы между Украиной и Республикой Молдова.

Аннотация. В статье исследуются основные двухсторонние международные договоры о государственной границе между Украиной и Республикой Молдова, в первую очередь, Договор о государственной границе от 18 августа 1999 г. Доказывается, что линия украинско-молдовской государственной границы в целом повторяет линию границы между Украинской ССР и Молдавской ССР, установленную в Указе Президиума Верховного Совета СССР от 4 ноября 1940 г.

Вместе с тем можно констатировать отличия современной линии украинско-молдовской государственной границы от линии границы 1940 г. в районе населенных пунктов Паланка и Джурджулешть (Джурджулешть) Республики Молдова. Часть земельного участка автомобильной дороги Одесса — Рени в районе населенного пункта Паланка была передана в собственность Украине на основании Дополнительного протокола от 18 августа 1999 г. Что касается фактической передачи Республике Молдова части украинской территории в районе населенного пункта Джурджулешть (Джурджулешть), то такая передача была осуществлена при отсутствии соответствующего двухстороннего международного договора между Украиной и Республикой Молдова.

Особенности демаркации украинско-молдовской государственной границы урегулированы Положением о демаркации государственной границы между Украиной и Республикой Молдова от 29 января 2003 г.

Рассматриваются особенности международно-правового регулирования точек стыка государственных границ Украины, Республики Молдова и Румынии: на севере (пограничный знак «Прут») и на юге (пограничный знак «Дунай»).

Ключевые слова: государственная граница, украинско-молдовская граница, делимитация, демаркация, точка стыка (пограничный стык).

Myakota O.V.

Distinctive features of delimitation of the state boundary line between Ukraine and the Republic of Moldova.

Summary. The Article deals with the basic bilateral international agreements on the state boundary between Ukraine and the Republic of Moldova, first of all the State Boundary Treaty as of August 18, 1999.

It is substantiated, that the Ukrainian-Moldavian state border line basically repeats the boundary line between the Ukrainian SSR and Moldavian SSR, as it was identified by the Decree of the Presidium of the Supreme Soviet of the USSR «On delimitation of the boundary between the Ukrainian Soviet Socialist Republic and Moldavian Soviet Socialist Republic» as of November 4, 1940.

Basic differences between the existing line of the Ukrainian-Moldavian state border and the 1940 border line relate to the frontier points in the area of the settlements of Palanca and Giurgiulești in the Republic of Moldova. The part of the land plot of Odesa-Reni highway in the area of Palanca settlement was transferred to the ownership of Ukraine on the basis of Additional Protocol to the State Border Treaty as of August 18, 1999 being the integral part of this Treaty. At the same time actual transfer of the part of the Ukrainian territory in the area of Giurgiulești was performed in the absence of bilateral international treaty between Ukraine and Moldova concerning this transfer.

The specifics of the Ukrainian-Moldavian border demarcation shall be established on the basis of the Regulation on demarcation of the state border between Ukraine and the Republic of Moldova as of January 29, 2003. Demarcation of the Ukrainian-Moldavian state border is coming to the end at present, as there is 3,1 km of common border to demarcate as at October 2014.

It is highlighted that international legal regulation of state border tripoints of Ukraine, the Republic of Moldova and Romania is under the discussion now. The Parties have started the clause-by-clause discussion of this Agreement draft and have identified that the state borders tripoints of Ukraine, the Republic of Moldova and Romania will be named as frontier point «Pruth» (on the North) and frontier point «Danube» (on the South).

Keywords: state boundary, Ukrainian-Moldavian border, delimitation, demarcation, tripoint (frontier point).

